

Omgaan met achtergrondmateriaal

Bijvoorbeeld bij het maken van een literatuurwerkstuk (literatuurscriptie) zul je achtergrondmateriaal moeten bestuderen en bronnen moeten raadplegen. Je verzamelt informatie over schrijvers, literaire werken, genres, literaire ontwikkelingen, boekrecensies enzovoort.

Er bestaat ook achtergrondinformatie met **analyses of interpretaties** van literaire werken. Als je een interpretatie overneemt of je daarop baseert, zorg dan altijd dat je goed nagaat of je het ermee eens bent: je moet dat wat je overneemt kunnen onderbouwen.

Achtergrondmateriaal is in een bibliotheek of mediatheek in de vorm van boeken, artikelen en (literaire) tijdschriften te vinden. Daarnaast zijn er vele niet-schriftelijke bronnen over schrijvers en literaire werken, zoals dvd's, tv-documentaires, websites en weblogs.

1 Informatiedoel

Voordat je gaat zoeken, moet je je afvragen wat het informatiedoel is van het achtergrondmateriaal dat je wilt gebruiken. Gaat het om verdieping van een verhaalanalyse, een bepaalde interpretatie van een literair werk, het literaire werk in relatie tot het leven van de auteur, of de plaats van het literair werk in de tijd of periode van de literatuurgeschiedenis? Je moet dus goed weten wat je precies zoekt. Vraag je ook af hoe dit doel aansluit bij het onderwerp van je eigenlijke werkstuk (of beschouwing of betoog). Overleg voordat je begint met je docent!

2 Betrouwbaarheid

Bij het raadplegen van een bron moet je je altijd eerst afvragen hoe betrouwbaar die is. Dat is echter in veel gevallen niet eenvoudig vast te stellen. Op **internet** vind je veel informatie over literatuur en schrijvers die niet door deskundigen is geschreven. Soms is de informatie op websites verouderd of doet die niet ter zake. Hoe lastig ook, je zult de betrouwbaarheid van de informatie goed moeten checken. Overleg met je docent over het gebruik van achtergrondmateriaal!

Een website met een lijst van betrouwbare bronnen is de BNTL (Bibliografie van de Nederlandse Taal- en Literatuurwetenschap). Soms kun je met behulp van de lijst van de BNTL via een link bij de gedigitaliseerde bron komen. Ook de website van de DNBL (Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren) biedt gedigitaliseerd achtergrondmateriaal met kwaliteit, hoewel die vaak verouderd is.

De informatie op websites en weblogs kan op zichzelf wel juist zijn, maar toch eenzijdig. Daarom is het belangrijk dat je je nooit baseert op uitsluitend de informatie van één website of weblog. Zoek op internet naar meer bronnen en vergelijk die met elkaar.

Bij het **beoordelen van de betrouwbaarheid** kun je jezelf een aantal vragen stellen:

- Is de tekst of informatie afkomstig van een bekende en serieuze bron of gezaghebbend persoon? Vraag dit aan je docent!
- Lijkt de website of weblog een bepaald doel met de informatie te hebben? Wil de schrijver/maker bijvoorbeeld iets verkopen of een bepaalde mening opdringen?
- Klopt de inhoud met wat het gezonde verstand je zegt? Bijvoorbeeld informatie die te mooi klinkt om waar te zijn, is vrijwel altijd onbetrouwbaar.
- Kun je de feiten controleren met gegevens of informatie uit andere bronnen?

3 Bronvermelding

Van de door jou geraadpleegde achtergrondinformatie of bestudeerde bronnen maak je als **verantwoordelijk** een bronvermelding die je in je werkstuk (of beschouwing of betoog) opneemt. Dat kan op verschillende manieren:

- Je maakt een bronvermelding die uit losse, alfabetisch gerangschikte titelbeschrijvingen bestaat. Zie voor een correcte notatiewijze van een titelbeschrijving het 'Leesverslag verhaal of roman' in *Laagland Praktisch*.
- Je kunt de verantwoording beschrijvend laten zijn. Je voorziet de titelbeschrijvingen dan van kort commentaar in een samenhangend, logisch nawoord.

4 Citaten

Soms zul je zinnen of gedeelten uit een bron willen **citeren**. Daarbij moet je ervoor zorgen dat je citaat tussen aanhalingstekens staat én dat het naar de bron verwijst.

De verwijzing naar de bron kan op verschillende manieren. De meest gebruikte is een (verkorte) titelbeschrijving in een voetnoot. Een andere manier is een numerieke verwijzing tussen haakjes (je bron moet dan wel zijn voorzien van hetzelfde nummer). Ook kun je tussen haakjes de naam van de auteur met het jaar van uitgave van de bron vermelden.